

КВѢДОСЗКА КРѢНОЧКА

www.parafiadubiny.pl

Nr 14, Marzec 2020

O Wielkim Kanonie św. Andrzeja z Krety

Św. bp Andrzej z Krety pozostawił głęboki ślad w prawosławnej tradycji i jako wielki święty, i jako teolog, i jako wybitny hymnograf. Najbardziej znany jest ze swojego Wielkiego albo Pokutnego Kanonu.

Istnieje pogląd, że początkowo był to tylko zbiór troparionów bez irmosów i bez teotokionów, i dopiero później Józef Hymnograf sformował kanon. Współczesna wiedza o palestyńskiej hymnografii pokazuje, że ten punkt widzenia jest nieprawidłowy. Wielki Kanon jest od początku całościowym dziełem, późniejszymi są tylko kanony poświęcone samemu Andrzejowi z Krety i Marii Egipcjance (choć, sądząc na podstawie żywotu, napisanego przez św. Sofroniusza Jerozolimskiego, jej pamięć mogła być świętowana dosyć wcześnie); wszystkie pozostałe należą do św. Andrzeja. Najstarszy rękopis, który świadczy o Wielkim Kanonie (z nieco innym porządkiem kanonów i mniejszą ich ilością) – Triodion Studyjski z IX wieku – przechowywany jest w bibliotece Akademii Nauk w Sankt Petersburgu. W tym rękopisie kanon jest obecny na swoim początkowym miejscu w nabożeństwach Wielkiego Postu, na jutrzni czwartku V tygodnia Wielkiego Postu (tzw. Stanie Marii Egipcjanki). Dopiero później pojawia się on także na powieczerszu pierwszych czterech dni I tygodnia.

Kanon przedstawia sobą przenikający duszę płacz serca sprawiedliwego za grzechy. Sam początek: „Od czego zacząć mam opłakiwanie czynów nieszczęsnego życia mego? Jakież początek skardze żalostnej teraz poczynię, Chryste?” – nastraja duszę na smutek i pokajanie, na „skruszenie serca”.

Autor kanonu opłakuje nie tylko siebie, ale i całą grzeszną ludzkość. On przypomina wszystkie grzechy, wszystkie upadki – od Adama do Nowego Testamentu; starotestamentowe przykłady w kanonie tworzą jego większość, osiem pieśni. Św. Andrzej nie tylko wspomina o grzechu prarodziców, on go przeżywa jak własny: „Praojca Adama w przestępstwach przewyższyłem i uznaję, że sam się ogłociłem z Boga”.

Przewinienia prarodziców stają się praobrazami namiętności, męczących człowieka: „Zamiast Ewy zmysłowej, duchowa powstała we mnie Ewa, rodząc w ciebie pożądlivy zamysł obiecujący słodycz i zawsze przynoszący przy skosztowaniu gorycz”. Lub drugi przykład: „Komuż upodobiłaś się, bardzo grzeszna duszo, jak

nie pierwszemu Kainowi i owemu Lamechowi, okrutnie poraziwszy ciało złymi czynami i zabiwszy rozum bezsensownymi dążeniami”. Tu św. Andrzej podąża za św. Maksymem Wyznawcą, dla którego Kain to „prawo ciała”, które powstaje przeciwko Ablowi czyli umysłowi, zgodnie z symbolicznym tłumaczeniem, i zabija go. Oto co pisze św. mnich Maksym w „Ambigwach”: „I gdyby błogosławiony Abel przestrzegał tego i nie wyszedł razem z Kainem na pole, to znaczy nie wyszedł do osiągnięcia beznamiętności na równinę samokontemplacji, to Kain, nazywany prawem ciała, nie powstałby i nie zabiłby go”.

Jeśli św. bp Andrzej wspomina w kanonie przykłady staro- i nowotestamentowych sprawiedliwych, to przede wszystkim po to, żeby ukorzyć swoją duszę za lenistwo i za grzeszność, i przywołać ją do naśladowania, na przykład: „Naśladuj sprawiedliwego Józefa i jego cnotliwy rozum, nieszczęsna i niepotrzebna duszo, i nie kalaj się nieprawymi dążeniami, zawsze bezsensownymi”.

Kanon przedstawia sobą szeroką panoramę historyczną, w której nakreślona jest historia ludzkiego grzechu i ludzkiej sprawiedliwości, odrzucenia Boga i Jego przyjęcia. Treść kanonu jest głęboko chrystocentryczna, w każdej pieśni spotyka się przenikliwe zwroty do Chrystusa, na przykład: „Z boku Twego Krew i woda razem wytoczyły odpuszczenie grzechów, niech będą dla mnie obmyciem i napojem, aby mnie oczyścić jednym i drugim, namaszczać i napajając jako namaszczeniem i napojem życiodajnymi słowami Twymi, Słowo”. Jedyna droga oczyszczenia dla św. Andrzeja – w Chrystusie, przez trzeźwość, duchowy wysiłek, przez działanie – ku widzeniu Bóstwa.

Wielki Kanon św. Andrzeja niewątpliwie opiera się na potężnym patrystycznym fundamencie, przejawiają się w nim cytaty ze św. bpa Melitona z Sardes, św. Efrema Syryjczyka, św. Grzegorza Teologa i Grzegorza z Nyssy, św. Maksyma Wyznawcy. I zasługą świętego Andrzeja z Krety jest to, że był w stanie dokonać syntezy ich doświadczeń i zamknąć je w kanonie.

Czasami w okołocerkiewnych kręgach można usłyszeć pogląd, jakoby św. Andrzej z Krety przeżył sam te wszystkie grzeszne upadki, o których pisze w kanonie, w przeciwnym razie nie mógłby o nich opowiadać z taką siłą i przekonaniem. Mało co może być bardziej śmieszne i obraźliwe od takiego poglądu! Święty dlatego jest święty, że czuje siebie jako największego grzesznika, nie będąc takim w rzeczy samej; przyływy Bożej łaski czynią najmniejsze plamy na jego sumieniu strasznymi i wstrętnymi dla niego, i najmniejsze swoje występki on oplakuje jako wielkie grzechy. A przywołany wyżej okołocerkiewny pogląd – to swego rodzaju odbicie życiowej pseudomądrości: „Trzeba wszystko doświadczyć samemu, żeby zrozumieć”. Jak widać niekoniecznie...

To, co nam jest dane w Kanonie Pokutnym, jawi się biblijnym, cerkiewnym, prawdziwie kosmicznym doświadczeniem pokajania, zranienia serca, męczącego zderzenia z siebie starego, martwego człowieka i przyobleczenia się w nowego Adama, w Jezusa Chrystusa, Pana naszego, Któremu chwała na wieki.

Diakon Władimir Wasilik, za cerkiew.pl

Harmonogram nabożeństw marzec 2020

1 marca Niedziela Seropustna, Przebaczenia Win

- Godz. 9:00 Liturgia i wieczernia

2 marca (poniedziałek)

- Godz. 17:00 Kanon św. Andrzeja z Krety

3 marca (wtorek)

- Godz. 17:00 Kanon św. Andrzeja z Krety

4 marca (środa)

- Godz. 8:00 Liturgia Uprzednio Uświęconych Darów
- Godz. 17:00 Kanon św. Andrzeja z Krety

5 marca (czwartek)

- Godz. 17:00 Kanon św. Andrzeja z Krety

6 marca (piątek)

- Godz. 8:00 Liturgia Uprzednio Uświęconych Darów i oświecenie „koliwa”

7 marca (sobota) Św. Teodora Tyrona

- Godz. 9:00 Liturgia
- Godz. 17:00 Wsienoszcznoje bdienije

8 marca I niedziela Wielkiego Postu, Triumf Ortodoksji

- Godz. 9:00 Liturgia i molebień
- Godz. 17:00 Pasja

13 marca (piątek)

- Godz. 8:00 Liturgia Uprzednio Uświęconych Darów

14 marca (sobota) wspomnienie zmarłych

- Godz. 9:00 Liturgia
- Godz. 17:00 Wsienoszcznoje bdienije

15 marca II niedziela Wielkiego Postu, św. Grzegorza Palamasa

- Godz. 9:00 Liturgia
- Godz. 17:00 Pasja

20 marca (piątek)

- Godz. 8:00 Liturgia Uprzednio Uświęconych Darów

21 marca (sobota) wspomnienie zmarłych

- Godz. 9:00 Liturgia
- Godz. 17:00 Wsienoszcznoje bdienije

22 marca III niedziela Wielkiego Postu, Krestopoklonnaja

- Godz. 9:00 Liturgia
- Godz. 17:00 Akatyst do Św. Krzyża

25 marca (środa)

- Godz. 8:00 Liturgia Uprzednio Poświęconych Darów

28 marca (sobota) wspomnienie zmarłych

- Godz. 9:00 Liturgia
- Godz. 17:00 Wsienoszcznoje bdienije

29 marca kwietnia IV niedziela Wielkiego Postu, św. Jana Klimaka

- Godz. 9:00 Liturgia
- Godz. 17:00 Pasja

Drodzy Bracia i Siostry

Ks. Proboszcz i Rada Parafialna zwracają się z prośbą do wszystkich osób chcących wspomóc Parafię o przesyłanie ofiar na konto:

Parafia Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny w Dubinach
02 8071 0006 0008 1663 2000 0010

Ofiary można również wpłacać Radzie Parafialnej w *cerkownom jaszczyku*.

Za ofiary Spasi Was Hospodi!

Kontakt

Parafia Prawosławna Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny
Dubiny, ul. Szkolna 2
17-200 Hajnówka
tel. 85 682 27 04

Proboszcz Parafii
ks. prot. Andrzej Busłowski

Wikariusz
ks. prot. Marek Litwiniuk
tel. 602 122 333

Z ŻYCIA PARAFII

Spotkania w ramach „Sretienskich subot”

W lutym w naszej parafii został zainaugurowany cykl spotkań dla dzieci, młodzieży, rodziców i dziadków. O warsztatach, wspólnych grach i zabawach oraz prelekcjach można przeczytać na naszej stronie internetowej.

Światowe Dni Młodzieży Prawosławnej

W dniach 14-16 lutego członkowie parafialnego Bractwa Młodzieży Prawosławnej uczestniczyli w Lublinie w ogólnopolskich obchodach Światowego Dnia Młodzieży Prawosławnej, zorganizowanego z błogosławieństwa Jego Eminencji, Wielce Błogosławionego Sawy, Metropolity Warszawskiego i całej Polski.

Zapusty Bractwa

21 lutego nasze bractwo miało okazję uczestniczyć w zapustach zorganizowanych przez bractwo przy parafii Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny w Bielsku Podlaskim. Impreza ta, była świetną okazją by wyszaleć się przed wejściem w czas Wielkiego Postu oraz zintegrowania się z młodzieżą z innych bractw naszej diecezji. Dziękujemy organizatorom za zaproszenie oraz świetną zabawę!

Zaproszenie na spotkanie

15 marca po Pasji w Sali parafialnej odbędzie się spotkanie z ks. Markiem Litwiniukiem na temat „Grzech jako oddalenie od Boga”.

Zaproszenie na pielgrzymkę do Supraśla

Zapraszamy na pielgrzymkę autokarową do Monasteru w Supraślu na wieczorny Akatyst do Bogurodzicy dnia 18 marca. Wyjazd godz. 14.30 Po akatyście w ramach cyklu „Supraskie Środy” przy herbacie odbędzie się spotkanie z ikonografem Janem Grigorukiem na temat „Skrucha w ikonografii świętych”.

Koszt 25 zł. Zapisy pod numerem telefonu 856822704 lub w *cerkownom jaszczyku*.